Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ВОЛЬНАЯ ПРАЦА

Орган Беластоцкага абкома і гаркома КП(б)Б і абласнога выканаўчага камітэта

Год выдання другі

№ 252 (321) СЕРАДА 30 КАСТРЫЧНІКА 1940 г.

Цана 10 капеек.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

АБ ПРЫСВАЕННІ ЗВАННЯ ГЕРОЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ тт. ТОКАРЭВУ Ф. В., ПАЛІКАРПАВУ Н. Н., ШПІТАЛЬНАМУ Б. Г., ГРАБІНУ В. Г., ЯКАЎЛЕВУ А. С., МІКУЛІНУ А. А., КЛІМАВУ В. Я., ІВАНОВУ І. І., КРУПЧАТНІКАВУ М. Я.

За выдатныя дасягненні ў галіне стварэння новых тыпаў узбраення, якія ўзнімаюць абаронную магутнасць Совецкага Саюза, прысвоіць званне ГЕРОЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ з уручэннем ОРДЭН ЛЕНІНА І ЗАЛАТУЮ МЕДАЛЬ «СЕРП І МОЛАТ»:

1. ТОКАРЭВУ Фёдару Васільевічу (па стралковаму ўзбраенню).
2. ПАЛІКАРПАВУ Нікалаю Нікалаевічу (па самалётах).
3. ШПІТАЛЬНАМУ Барысу Гаўрыілавічу (па авіяўзбраенню).
4. ГРАБІНУ Васілію Гаўрылавічу (па артылерыі).
5. ЯКАЎЛЕВУ Александру Сергеевічу (па самалётах).
6. МІКУЛІНУ Александру Александравічу (па авіяматорах).
7. КЛІМАВУ Владзіміру Якаўлевічу (па авіяматорах).
8. ІВАНОВУ Ільі Іванавічу (па артылерыі).
9. КРУПЧАТНІКАВУ Міхаілу Якаўлевічу (па артылерыі).

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль. 28 кастрычніка 1940 г.

ЧЭСЦЬ І СЛАВА ГЕРОЯМ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ!

Сёння публікуецца Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб прысваенні звання Героя Соцыялістычнай Працы таварышам Токарэву Ф. В., Палікарпаву Н. Н., Шпітальнаму Б. Г., Грабіну В. Г., Якаўлеву А. С., Мікуліну А. А., Клімаву В. Я., Іванову І. І. і Крупчатнікаву М. Я. Гэтыя таварышы, якія састаўляюць гордасць нашай перадавой тэхнікі, узнагароджаны за выдатныя дасягненні ў галіне стварэння новых тыпаў узбраення, што ўзнімаюць абаронную магутнасць Совецкага Саюза. Людзі перадавой навукі, перадавой тэхнічнай думкі, яны прадэманстравалі перад усёй краінай, перад усім многамільённым совецкім народам сваю выключную энергію, свае глыбокія пазнанні і свае буйныя канструктарскія таленты. Высокая ўзнагарода—званне Героя Соцыялістычнай Працы з'яўляецца вартай ацэнкай іх працоўных подзвігаў, іх няўтомнай работы, накіраванай к дабру маці-радзімы.

У шуме матораў магутнай совецкай авіяцыі мы чуем біццё сэрца такіх выдатных дзеячоў тэхнікі, як Нікалай Нікалаевіч Палікарпаў, Александр Сергеевіч Якаўлеў, Владзімір Якаўлевіч Клімаў. Працы Васілія Гаўрылавіча Грабіна, Ільі Іванавіча Іванова, Міхаіла Якаўлевіча Крупчатнікава адлюстраваны ў сіле магутнай совецкай артылерыі, якая неаднаразова нанасіла на палях бітваў жорсткія ўдары ворагам. Выдатны талент Фёдара Васільевіча Токарэва паставіў на ўзбраенне Чырвонай Арміі выдатныя ўзоры аўтаматычнай зброі, паказаўшай выдатныя якасці на палях бітвы. Дзякуючы працам Барыса Гаўрылавіча Шпітальнага наша авіяцыя атрымала магчымасць узмацніць сваю агнявую магутнасць і тым быць яшчэ больш грознай для праціўніка.

У нашай соцыялістычнай краіне доблесная праца заўсёды знаходзіла, знаходзіць і будзе знаходзіць высокую ацэнку.

Таварыш Сталін у прамове на прыёме делегацыі металургаў гаварыў:

«Лозунг «Тэхніка ў перыяд рэканструкцыі рашае ўсё» мае на ўвазе не голую тэхніку, а тэхніку на чале з людзьмі, авалодаўшымі тэхнікай. Толькі такое разуменне гэтага лозунга з'яўляецца правільным. І паколькі мы ўжо навучыліся цаніць тэхніку, пара заявіць прама, што галоўнае цяпер — **у людзях, авалодаўшых тэхнікай**... Трэба берагчы кожнага здольнага і разумеючага работніка, берагчы і вырошчваць яго. Людзей трэба клапатліва і ўважліва вырошчваць, як садоўнік вырошчвае аблюбаванае пладовае дрэва».

Лёс многіх нашых выдатных дзеячоў навукі і тэхнікі з'яўляецца яркім сведчаннем таго, як клопаты партыі і ўрада дапамагаюць передавым людзям нашага грамадства знайсці ў сабе талент і развіць яго. Нікалай Нікалаевіч Палікарпаў, Герой Соцыялістычнай Працы, пачаў сваю дзейнасць з авіяцыі яшчэ ў дарэволюцыйныя годы, але не быў заўважан і належным чынам ацэнен. Толькі пры совецкай уладзе ён атрымаў магчымасць працаваць у поўную магутнасць сваіх сіл і здольнасцей. Александр Сергеевіч Якаўлеў, Герой Соцыялістычнай Працы, належыць да маладога пакалення совецкіх дзеячоў навукі.

У совецкай краіне кожны здольны чалавек можа спакойна тварыць, будаваць, ведаючы, што ўсе каштоўнасці, ствараемыя ім, ідуць на карысць радзіме і народа. Гэта ўсведамленне надае совецкім людзям такі асаблівую сілу і тую творчую радасць, без якой нельга дзярзаць і рухаць навуку наперад.

У капіталістычных краінах мільёны працоўных працуюць не на сябе, а на капіталістаў. Гэта пераўтварае іх працу ў ганебны і пакутлівы цяжар. Адзаведным чынам вырацоўваецца і псіхалогія чалавека, які імкнецца па магчымасці выбавіцца ад працы.

Соцыялістычнае грамадства — гэта грамадства працаўнікоў. Совецкі народ, які ліквідаваў паразітычныя, эксплаатацкія класы, бачыць у працы першы і асноўны абавязак грамадзяніна, разглядае працу, як справу чэсці, славы, доблесці і геройства. У нас няма і не можа быць адрозненняў, якія знаходзяцца «благародным» паходжаннем і маёмасным становішчам, але у нас ёсць градацыя грамадскіх адрозненняў, аснованых на працоўнай характарыстыцы людзей: чым чалавек лепш працуе, чым больш карысці сваёй працай ён прыносіць, тым акружан ён большым пачотам і павагай.

Яшчэ ў 1918 годзе Ленін пісаў: «Вучыцца працаваць — гэту задачу Совецкая ўлада павінна паставіць перад народам ва ўсім яе аб'ёме».

Годы, што прайшлі з таго часу, як былі сказаны гэтыя словы, наглядна паказваюць, што совецкі народ навучыўся працаваць па-праўдзіваму, з'яўляючы ўсяму свету найвышэйшыя ўзоры прадукцыйнасці. І гэта зноў-такі адбываецца таму, што працоўны совецкай краіны набылі радасць працы, вызваленай ад путаў капіталістычнай эксплаатацыі, і працуюць для свайго дабра і для дабра дзяржавы, для росквіту соцыялістычнага грамадства.

Калісьці, у дарэволюцыйныя часы ва ўжытку былі паклёпніцкія разважанні аб коснасці і ляні рускага чалавека, які нібыта не ўмее працаваць. Жалкай хлуснёй выглядаюць гэтыя разважанні! Вялікая соцыялістычная рэволюцыя вызваліла творчыя сілы народа, народ-багатыр падняўся на ўвесь свой рост і праяўляе з вялікай энергіяй, не паддаючымся вылічэнню сілай, пры дапамозе мудрых рук, будуючы пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў светлы будынак комунізма.

Сіла і характэр соцыялістычнага ладу заключаюцца ў тым, што ў нас ніколі не спыняюцца на дасягнутым, а ідуць наперад, адкрываючы новыя шляхі, новыя дарогі. Наватарства ва ўсіх галінах навукі і тэхнікі — вось сапраўдная знамяніце нашага часу! Людзі перадавой навукі, якім зараз прысвоена высокае званне Героя Соцыялістычнай Працы, адзначыліся іменна таму, што яны з'явіліся наватарамі ў сваёй справе і працуюць на дабро самай святой для совецкіх людзей справы — абароны нашай радзімы.

Чэсць і слава Героям Соцыялістычнай Працы—прокладаўльнікам новых шляхоў у навуцы і тэхніцы, беззаветным барацьбітам за далейшы росквіт і ўмацаванне магутнасці соцыялістычнай бацькаўшчыны! Іх імёны авеяны нязгаснучай славай!

(«Правда» за 29 кастрычніка).

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЫБАРАЎ У МЯСЦОВЫЯ СОВЕТЫ ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

Сход рабочых 1-га беластоцкага тэкстыльнага камбіната, прысвечаны вылучэнню кандыдатуры ў гарадскую выбарчую камісію. Вылучана стаханаўка-прадзільшчыца тав. С. В. Жылюк.

На здымку: тав. Жылюк (стаіць справа) расказвае сваю аўтабіяграфію. Фота А. Сапіра.

Большэвіцкія агітатары

Агітколектыў пры партарганізацыі чыгуначнай міліцыі Беластоцка вузла разгарнуў шырокую агітацыйна-масавую работу сярод насельніцтва. Комуністы, комсамольцы і беспартыйныя агітатары — члены агітколектыва—старанна і любоўна раз'ясняюць масам важнейшыя рашэнні партыі і совецкага ўрада, вядуць гутаркі на міжнародныя тэмы, аб міжнароднай і ўнутранай палітыцы Совецкага Саюза. У агітколектыве 15 агітатараў, якія з месяца жніўня сістэматычна вядуць масавую работу з жыхарамі вуліц Кнышынскай, Чыгуначнай, Харашчанскай, Сталёвай і Выбаргскай.

Усё палітычнае і метадычнае кіраўніцтва работай агітатараў ажыццяўляе кіраўнік агітколектыва тав. Пушчын. Партарганізацыя (сакратар тав. Фурсаў) пастаянна цікавіцца работай агітколектыва, заслухоўвае на партыйных сходах кіраўніка агітколектыва і асобных агітатараў аб рабоце на ўчастку, аб запросах і інтарэсах слухачоў гурткоў, своечасова папраўляе недахопы і ўказвае важнейшыя задачы.

З самага пачатку работы ў гуртках агітатары правялі грунтоўнае вывучэнне рашэнняў VII Сесіі Вярхоўнага Совета СССР і даклада таварыша Молатава на Сесіі. Было праведзена многа цікавых гутарак аб новых совецкіх рэспубліках, прынятых у састаў Совецкага Саюза VII Сесіяй Вярхоўнага Совета. Ярка і глыбока раз'ясняюць агітатары сваім слухачам ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку.

Пасля выдання Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР аб назначэнні дня выбараў у мясцовыя Советы заходніх абласцей агітатары адразу-ж правялі мітынгі і гутаркі аб значэнні выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Зараз агітатары вывучаюць з выбаршчыкамі Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.

Выбаршчыкі шчыра палюбілі, прывыклі да сваіх агітатараў, і калі хто з агітатараў не прыходзіць у гурток у пэўны час, староста гуртка зараз-жа ідзе да кіраўніка агітколектыва даведвацца—у чым справа. З слухачоў вызначыўся актыў, які дапамагае агітатарам, забяспечвае збор на заняткі. Самыя актыўныя старасты гурткоў гэта тт. Кіслова, Журынскі—з Кнышынскай вуліцы, Раут—з Харашчанскай і іншыя.

Самыя актыўныя, лепшыя агітатары—таварышы Козікаў, які працуе на двух пунктах, Кузьміных, Бухтараў, Чукардзін—заслужылі сваёй работай любоў і павагу слухачоў. Будучыя выбаршчыкі ў мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных, якія палюбілі праўдзівае слова большэвіцкіх агітатараў, рыхтуюцца выставіць сваіх кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Советаў, выбраць лепшых, дастойнейшых людзей з працоўнага народа, верных прадстаўнікоў, якія не звернуць з правільнай дарогі на шляху да будаўніцтва новага жыцця.

У гэтым будзе вялікая заслуга агітатараў. І. Клінаў.

ВЫТВОРЧЫМІ ПАДАРУНКАМІ РАДЗІМЕ СУСТРЭНЕМ XXIII ГАДАВІНУ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ РЭВОЛЮЦЫІ

Стаханаўская брыгада

Роўнымі радамі стаяць ткацкія станкі, чыстыя, спраўныя. Адчуваецца, што клапатлівая рука сочыць за імі. У цэху звычайны, рытмічны стук чаўнакоў.

Стаханавец-двухстаночнік Майсей Бэз уважліва сочыць за кожным ударам чаўнака. У рабоце, вядома, можа іншы раз адбыцца нечаканая непрыемнасць: абарвецца нітка, або закапрызнічае станок. У стаханаўца — перадавіка соцыялістычнай вытворчасці — гэтага не павінна быць. І падрыхтоўка станка да работы, і ўзросшыя тэхнічныя веды дазваляюць магчымасць пазбягаць такіх нечаканасцей. Дабры догляд за станком, правільная яго эксплаатацыя—вось прамыя спадарожнікі высокапрадукцыйнай стаханаўскай працы.

Усё гэта добра ўсвоілі ткачы-двухстаночнікі 5-га тэкстыльнага камбіната. У брыгадзе 18 чалавек. Іх аб'ядналі вялікае жаданне перавыканаць вялікія вытворчыя камплекты. Напярэдадні Міжнароднага Юнацкага Дня комсамольцы ткацкага цэха аднойчы сабраліся і рашылі стаханаўскай работай адзначыць наступаючае свята моладзі.

Думка ўсіх сходзілася на адным: арганізаваць брыгаду. За арганізацыю яе агітаваць многа не прышлося. Першым вылучыўся комсамолец тав. Юшынскі. Сюды ўвайшлі і іншыя маладыя рабочыя. Брыгаду назвалі комсамольска-маладзёжнай.

І пацяклі будні, поўныя творчай, плённай работы. Ткачы-двухстаночнікі паступова браліся адну перамогу за другой, палепшылі работу свайго камплекта. У адной змене брыгадзірам з'яўляецца комсамолец Бэз, у другой — Шустэр.

Начальнік ткацкага цэха тав. Несцярэнка становіцца адказнаецца аб рабоце брыгады, аб яе высокай культуры. Гэтыя людзі яскрава разумеюць свае задачы і бязмежна любяць сваё прадпрыемства. Характэрная асаблівасць камплекта: дружная, зладжаная работа.

Душой брыгады з'яўляюцца комсамольцы. Іх чатыры: Бэз, Розенцвайг, Ніштт, Капялюшнік. Усе яны працуюць па-стаханаўску, паказваючы прыклад адданай работы. Выдатных рэзультатаў дабіліся і астатнія ткачы. Ткач Сланімскі дае 126 процантаў дзённага задання, Юдоўскі—115 процантаў, Ляуфер—111,6 проханта. У брыгадзе няма ні аднаго ткача, які-б не перавыконваў сваё вытворчае заданне. І якасць прадукцыі выпускаецца высокая. Брыгада не ведае браку ў сваёй рабоце.

Узаемная дапамога тут стала традыцыяй. Звычайна было так: закончыўшы ткач работу і, не пакідаючы нават на становішча свайго станка, ідзе дамоў. Ён нават і не задумваўся над работай свайго зменшчыка. Інакш цяпер у брыгадзе. Кожны малады рабочы не пойдзе дамоў, пакуль не пачысціць свой станок, не змажа яго.

Вялікае значэнне ў рабоце ткача мае работа яго зменшчыка. Бывае так, што аснова дапрацоўваецца к канцу рабочага дня. Натуральна, некаторы час трэба ўдзяліць накладанню асновы. Як правіла, зменшчыкі працуюць лепш астатніх рабочых цэха. І ў гэтым немалая заслуга стаханаўскай брыгады.

Падрыхтоўка да слаўнай гадавіны Вялікага Кастрычніка выклікала на прадпрыемстве новую хвалю вытворчага энтузіязма. І перш за ўсё, гэта адчуваецца ў комсамольска-маладзёжнай брыгадзе. Штодня тут шырыцца перадкастрычніцкае соцыялістычнае спаборніцтва, расце прадукцыйнасць працы. За першую палову кастрычніка праграма выканана на 106,5 проханта. У новых радасных буднях нараджаюцца справы, дастойныя пахвалы.

І. Давыдаў.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Абласная выбарчая камісія па выбарах у абласны Совет дэпутатаў працоўных змяшчаецца ў будынку аблвыканкома, пакой № 11. Тэлефоны: камутатар аблвыканкома 3, гарадскі 7-34.

Устаноўлена сталае дзяжурства членаў абласной камісіі.

Па Совецкай краіне

5 МІЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ КРЭДЫТА НА ПАДСОБНЫЯ ГАСПАДАРКІ

Зварот калектыва Глухаўскага бавоўняна-паперовага камбіната аб стварэнні падсобных гаспадарак на кожным прадпрыемстве знайшоў гарачы водгук сярод калектываў фабрык і заводаў Беларускай рэспублікі. Рад прадпрыемстваў прыступіў ужо да арганізацыі падсобных малочных і гародных гаспадарак. У мінскіх падсобных гаспадарак афармляецца адвод участкаў.

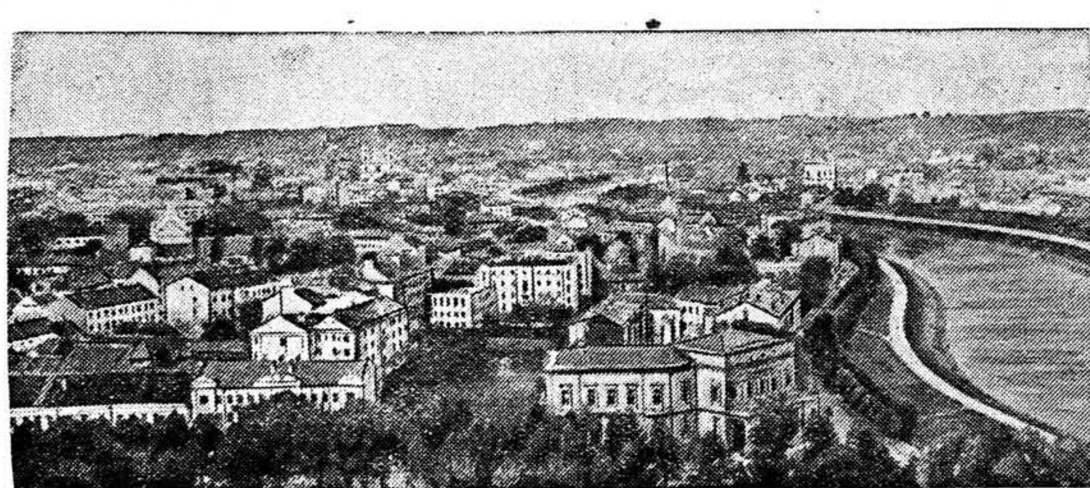
Падсобныя гаспадаркі ствараюцца пры буйных фабрыках і заводах Мінска, пры віцебскім станкабудаўнічым заводзе імені Кірава, полацкім хлебакамбінаце, дубровенскай фабрыцы «Дняпроўская мануфактура» і інш.

Беларуская кантора Сельскагаспадаркі банка атрымала ўжо першыя заяўкі на водпуск крэдыта для падсобных гаспадарак. Усяго на арганізацыю і расшырэнне падсобных гаспадарак у рэспубліцы ў IV квартале г. г. будзе адпушчана 5 мільёнаў рублёў крэдыта.

—о—

БУЙНЫ САМАРОДАК ЗОЛАТА

ВАРАШЫЛАЎСК. На прыіску «Уруп» старацель тав. Рубцоў знайшоў самародак золата вагой у 990 грамаў. На Паўночным Каўказе самародак такой велічыні знойдзен упершыню.

Гор. Вільнюс (Вільня) — новая сталіца Літоўскай ССР.

Фота Д. Чарнова. Фота ТАСС.

На радзіме Адама Міцкевіча

НОВАГРУДАК. У раёне ідзе дзейная падрыхтоўка да святкавання 85-годдзя з дня смерці вялікага польскага пісьменніка Адама Міцкевіча. Створана юбілейная камісія.

Поўнасцю закончан рамонт і рэстаўрацыя домікa-музея, у якім прайшлі свае дзіцячыя і юнацкія годы вялікі польскі паэт. Музей мае 7 пакояў. Ля ўваходу ўстаноўлен вялікі бюст Міцкевіча работы скульптара Груберскага. Самы вялікі пакой домікa адведзен для экспанатаў аб жыцці і творчасці паэта. На відным месцы пастаўлены два рэстаўраваныя крэслы, належаўшыя бацьку паэта Нікалаю Міцкевічу. Устаноўлена копія з арыгінала помніка Міцкевічу ў Парыжы работы скульптара Бурдэль.

Экспануецца перакладзены Пушкіным на рускую мову твор Міцкевіча «Будрыс і яго сыны». У адным з пакояў на драўляным п'едэстале пад шклом знаходзіцца макет сялянскай хаты, крытай саломай, якую апісаў паэт у сваёй вядомай паэме «Пан Тадэуш».

Музей узбагаціўся новымі кнігамі. З былога маёнтка Накрышкі, Дзятлаўскага раёна, прывезена частка кніг, якімі карыстаўся Адам Міцкевіч, — «Гісторыя старадаўняга Рыма», падручнікі па матэматыцы, фізіцы, хіміі і рад іншых. З Несвіжскага раёна прывезена 40 кніг аб Міцкевічу, напісаных рознымі аўтарамі. Акадэмія навук Украінскай ССР перадала з бібліятэкі былога Львоўскага таварыства Адама Міцкевіча 157 кніг, з якіх 100 з'яўляюцца рэдкімі, старажытнымі выданнямі. Зараз бібліятэка музея налічвае 725 кніг.

РАСКОПКІ НА МЕСЦЫ БОЮ БАГДАНА ХМЕЛЬНІЦКАГА З ПАЛЯКАМІ

ЛУЦК. (ТАСС). Археалагічная экспедыцыя Валынскага музея правяла раскопкі на полі бою войск Багдана Хмельніцкага з палякамі ў 1651 годзе каля сяла Пляшова. Апрача таго, абследвалася старажытнае гарадзішча ў Берасцечкаўскім раёне.

На полі знойдзены наканечнікі стрэл, абломкі мечаў і іншай зброі. Знойдзена каля 30 серабраных манет 1623—26 г.г. з выабражэннем караля Сігізмунда III.

Пры раскопках гарадзішча знойдзены бронзавыя і вітыя шкляныя бранзалеты візантыйскай работы X—XI вякоў, баявая жалезная сякера, шведскія і літоўскія стрэлы. Раскопаны сцены і вежы ўмацаванняў XIII века.

—о—

ЛЕПШЫ ПРАЕКТ ПОМНІКА

Пад старшынствам заслужанага дзеяча мастацтваў БССР скульптара-ордэнаносца З. І. Азгура адбылося пасяджэнне журы конкурса на лепшы праект помніка ў чэсць вызвалення Заходняй Беларусі Чырвонай Арміяй. Журы прызнала для ажыццяўлення ў натуры з уцмай далейшай дапрацоўкі праект пад дэвізам «Чырвоная звязда», які паступіў ад маладога архітэктара-мастака Г. В. Заборскага (Мінск).

(БЕЛТА).

Як партыя большэвікоў падрыхтоўвала Вялікую Кастрычніцкую соцыялістычную рэволюцыю

(Дзённік важнейшых падзей 1917 года)

Гутарка другая*)

I

VI з'езд большэвіцкай партыі, які адбыўся ў жніўні 1917 года, нацэліў партыю на ўзброенае паўстанне, на соцыялістычную рэволюцыю. Пасля з'езда партыя пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна падрыхтоўвала масы да ўзброенага паўстання супроць буржуазнага Часовага ўрада.

7 кастрычніка 1917 года вялікі правадыр пролетарскай рэволюцыі Владзімір Ільіч Ленін тайна вярнуўся з Фінляндыі ў Петраград. У Фінляндыі ён вымушан быў пасля ліпеньскіх падзей хавацца ад праследванняў Часовага ўрада. Звярнуўшыся ў Петраград, Ленін адразу стаў на чале падрыхтоўкі ўзброенага паўстання.

8 кастрычніка таварыш Сталін падрабязна азнаёміў Владзіміра Ільіча з ходам падрыхтоўкі да ўзброенага паўстання. Ленін адобрыў праводзімыя мерапрыемствы. Было вырашана склікаць пасяджэнне Цэнтральнага Камітэта партыі.

К гэтаму часу Владзімір Ільіч у радзе сваіх артыкулаў і пісем, глыбока аналізуючы канкрэтную абстаноўку, паказаў, што ў Расіі ёсць усе неабходныя ўмовы для перамогі соцыялістычнай рэволюцыі. Для гэтага неабходна старанна падрыхтаваць і правесці ўзброенае паўстанне, звергнуць панаванне буржуазіі і ўстанавіць дыктатуру пролетарыята.

У пісьме Цэнтральнаму, Пецербургскаму і Маскоўскаму камітэтам партыі «Большэвікі павінны ўзяць уладу» Ленін паказаў, што большэвікі павінны ўзяць уладу іменна цяпер. Чаму? Таму, што найшырэйшыя працоўныя масы ідуць за большэвікамі. Таму, што контррэволюцыя на чале з Керэнскім і К° падрыхтоўваюць здачу Піцера немцам, толькі-б задушыць рэволюцыю. Склікаць устаноўчы сход буржуазія толькі абяцала, каб адцягнуць масы ад рэволюцыі і сабраць сілы контррэволюцыі. Меншавікі і эсэры цалкам пераходзяць на бок буржуазіі і гэтым самым выкрываюць сябе ў масах. Англійскія і нямецкія імперыялісты рыхтуюцца заключыць сепаратны мір. Падрыхтоўваецца загавор міжнароднай буржуазіі супроць рэволюцыйнай Расіі.

Зыходзячы з такой напружанай абстаноўкі, Ленін пісаў: «Пытанне аб тым, каб **задачу** зрабіць яснай для партыі: на чаргу дня паставіць **узброенае паўстанне** ў Піцеры і Маскве (з абласцю), заваяванне ўлады, звяржэнне ўрада. Абдумаць, як агітаваць за гэта...» (Ленін, том 21, стар. 194).

У другім пісьме ў ЦК партыі «Марксізм і паўстанне» 13 — 14 верасня Ленін яшчэ раз напамінае аб наяўнасці ў Расіі ўсіх умоў для перамогі пролетарскай рэволюцыі.

«Паўстанне, — пісаў Ленін, — каб быць паспяховым, павінна апірацца не на загавор, не на партыю, а на перадавы клас. Гэта па-першае. Паўстанне павінна апірацца на рэволюцыйны ўздым народа. Гэта па-другое. Паўстанне павінна апірацца на такі **пераломны пункт** у гісторыі нарастаючай рэволюцыі, калі актыўнасць перадавых радоў народа найбольшая, калі ўсяго мацней **хістанні** ў радах ворагаў і **ў радах слабых, палавінчатых, нерашучых прыяцеляў рэволюцыі.** Гэта па-трэцяе» (Ленін, том 21, стар. 195).

Гэтыя тры ўмовы былі тады ў былой царскай Расіі.

«За намі большасць **класа,** — пісаў Ленін, — авангарда рэволюцыі, авангарда народа, здольнага павесці за сабой масы.

За намі **большасць** народа...

За намі выгада становішча партыі, якая цвёрда ведае свой шлях, пры нечуваных хістаннях і **ўсяго імперыялізма,** і ўсяго блока меншавікоў з эсэрамі». (Ленін, том 21, стар. 196 — 197).

Гэтыя абодва пісьмы абмяркоўваліся на пасяджэнні ЦК большэвікоў 15 верасня, на якім супроць ленінскага курса на паўстанне выступілі Каменеў і іншыя капітулянты. Па прапанове таварыша Сталіна ЦК прыняў пісьмы Леніна да кіраўніцтва і разаслаў іх буйнейшым партыйным арганізацыям для кіраўніцтва.

5 кастрычніка на пасяджэнні Пецербургскага камітэта большэвікоў абмяркоўвалася пісьмо Леніна ў ЦК Маскоўскі і Пецербургскі камітэты і большэвікам—членам Советаў Піцера і Масквы, у якім Владзімір Ільіч указваў на неабходнасць пачынаць паўстанне. «Чакаць — злачынства перад рэволюцыяй», — пісаў Ленін. Лозунгам паўстання павінна быць: «Улада Советам, зямля сялянам, мір народам, хлеб галодным!» (Ленін, том 21, стар. 294).

У сваім артыкуле «Крызіс наспеў», надрукаваным у газеце «Рабочий путь» № 30 ад 7 кастрычніка. Ленін развівае вызначаныя ім раней асновы плана паўстання і прапануе нанесці нечаканы ўдар па ўладзе буржуазіі з Піцера, Масквы і Балтыйскага флота.

II

У артыкуле «Советы постороннего», напісаным 8 кастрычніка, Ленін указваў, што ўзброенае паўстанне ёсць асобы від палітычнай барацьбы, падпарадкаваны асобым законам, што ўзброенае **«паўстанне, як і вайна, ёсць майстэрства».** Далей Ленін спасылаецца на Маркса, які высунуў наступныя асноўныя правілы гэтага майстэрства:

1) Ніколі не гуляць з паўстаннем, а, пачынаючы яго, ведаць цвёрда, што трэба **ісці да канца.**

2) Неабходна сабраць **большую перавагу сіл** у рашаючым месцы, у рашаючы момант, бо інакш непрыяцель, які валодае лепшай падрыхтоўкай і арганізацыяй, знішчыць паўстанцаў.

3) Раз паўстанне пачата, трэба дзейнічаць з найвялікшай **рашучасцю** і абавязкова, безумоўна пераходзіць **у наступленне.** «Абарона ёсць смерць узброенага паўстання».

4) Трэба старацца захапіць знянацку непрыяцеля, улучыць момант, пакуль яго войскі раскіданы.

5) Трэба дабівацца **штодзённа** хоць маленькіх поспехаў (можна сказаць: штогадзінна, калі справа ідзе аб адным горадзе), падтрымліваючы, у што-б там ні стала, **«маральную перавагу»** (Ленін, том 21, стар. 319—320).

На аснове гэтых указанняў Маркса аб узброеным паўстанні, як вялікім майстэрстве і багацейшым вопыце папярэдніх рэволюцый, Ленін дае навуковае абаснаванне і канкрэтны план паўстання.

«У прымяненні да Расіі і да кастрычніка 1917 года,—пісаў Ленін,—гэта значыць: **адначасовае,** магчыма больш нечаканае і хуткае наступленне на Піцер абавязкова і звонку, і знутры, і з рабочых кварталаў, і з Фінляндыі, і з Рэвеля, з Кранштадта, наступленне **ўсяго** флота, скапленне **гіганцкай перавагі** сіл над 15—20 тысячамі (а можа і больш) нашай «буржуазнай гвардыі» (юнкераў), нашых «вандэйскіх войск» (частка казакаў) і т. д.

Камбініраваць нашы тры галоўныя сілы: флот, рабочых і вайсковыя часці так, каб абавязкова былі заняты і цаной **якіх угодна страт** былі ўтрыманы: а) тэлефон, б) тэлеграф, в) чыгуначныя станцыі, г) масты ў першую чаргу.

Вылучыць **самыя рашучыя** элементы (нашых «ударнікаў» і **рабочую моладзь,** а роўна лепшых матросаў) у невялікія атрады для заняцця імі ўсіх важнейшых пунктаў і **для ўдзелу** іх усюды, ва ўсіх важных аперацыях, напрыклад:

Акружыць і адрэзаць Піцер, узяць яго камбініраванай атакай флота, рабочых і войска.—такая задача, патрабуючая **майстэрства і трайной смеласці.**

Саставіць атрады найлепшых рабочых з ружжамі і бомбамі для наступлення і акружэння «цэнтраў» ворага (юнкерскія школы, тэлеграф, тэлефон і іншыя) з лозунгам: **«загінуць усім, але не прапусціць непрыяцеля».** (Ленін, том 21, стар. 320).

Гэты геніяльны план Леніна аб узброеным паўстанні быў прынят Цэнтральным Камітэтам партыі ў жорсткай барацьбе з капітулянтамі і штрэйкбрэхерамі рэволюцыі.

III

9 кастрычніка многатысячны мітынг рабочых Абухаўскага завода ў Петраградзе вынес патрабаванне аб звяржэнні буржуазнага ўрада і стварэнні ўлады Советаў.

Такія патрабаванні рабочых ішлі з усіх канцоў краіны. Разгортваўся забастовачны рух. На фабрыках і рудніках рабочыя адхілялі адміністрацыю і бралі ў свае рукі ўпраўленне вытворчасцю.

У вёсках бунтавалі сялянскія паўстанні. Сяляне бралі памешчыцкія землі і інвентар. Асабліва размах сялянскія паўстанні прынялі ў нацыянальных краях і раёнах.

У арміі і флоце развіваўся рэволюцыйны рух салдат і матросаў. Большэвікі выкрылі здрадніцкую ролю меншавікоў і эсэраў, як верных слуг імперыялістычнай буржуазіі, і заваявалі найшырэйшыя масы працоўных на свой бок. Аб гэтым ярка сведчыць пераход у рукі большэвікоў Петраградскага, Маскоўскага і іншых Советаў.

Буржуазія сцягвала свае сілы і рыхтавалася да барацьбы супроць надыходзячай рэволюцыі. Неабходна было чым найхутчэй падняць масы на ўзброенае паўстанне. І Владзімір Ільіч Ленін пісаў, што прамаруджанне смерці падобна. Неабходна неадкладна пачаць паўстанне.

IV

10 кастрычніка адбылося гістарычнае пасяджэнне ЦК партыі, на якім Ленін у сваім дакладзе ўказаў, што вораг скапляе сілы і падрыхтоўвае атаку супроць рэволюцыі. Неабходна падымаць паўстанне. Усе ўмовы для пераходу ўлады ў рукі рабочага класа наспелі поўнасцю. Справа ў тым, каб падрыхтаваць тэхнічны бок паўстання.

Сталін, Свердлаў, Дзержынскі і іншыя члены ЦК партыі падтрымалі правадыра і прынялі наступную рэзалюцыю, напісаную Леніным: «ЦК прызнае, што як міжнароднае становішча рускай рэволюцыі (паўстанне ва флоце ў Германіі, як крайняе праяўленне нарастання ва ўсёй Еўропе сусветнай соцыялістычнай рэволюцыі, затым пагроза міру імперыялістаў з мэтай удушэння рэволюцыі ў Расіі), так і ваеннае становішча (несумненнае рашэнне рускай буржуазіі і Керэнскага з К° здаць Піцер немцам), так і набыццё большасці пролетарскай партыяй у Советах,—усё гэта ў сувязі з сялянскім паўстаннем і з паваротам народнага давер'я да нашай партыі (выбары ў Маскве), нарэшце, яўнае падрыхтаванне другой карнілаўшчыны (вывад войск з Піцера, падвоз к Піцеру казакаў, акружэнне Мінска казакамі і інш.) —усё гэта ставіць у парадак дня ўзброенае паўстанне.

Прызнаючы такім чынам, што ўзброенае паўстанне немінуча і ў поўнай меры наспела, ЦК прапануе ўсім арганізацыям партыі кіравацца гэтым і з гэтага пункту гледжання абмяркоўваць і вырашаць усе практычныя пытанні (з'езда Советаў Паўночнай вобласці, вываду войск з Піцера, выступлення масквічоў і мінчан і т. д.)» (Ленін, том 21, стар. 330).

Такім чынам, ЦК партыі рашыў у бліжэйшыя дні пачаць узброенае паўстанне. Супроць Леніна выступілі здраднікі Каменеў, Зіноўеў і галасавалі супроць гістарычнага рашэння ЦК аб узброеным паўстанні. Гэтыя прэзрэнныя трусы палохалі партыю тым, што ў ворага—казакі, юнкеры, гарматы, а ў нас няма нічога. Яны абаранялі дыктатуру буржуазіі і памешчыкаў, марылі аб буржуазнай парламентарнай рэспубліцы і паклёпнічалі на рабочы клас, што ён не дарос да ажыццяўлення соцыялістычнай рэволюцыі і ўзяцця ўлады ў свае рукі.

Троцкі прапанаваў не пачынаць узброенага паўстання да адкрыцця II з'езда Советаў. Гэта азначала зацягнуць справу з паўстаннем і выдаць усё Часоваму ўраду.

ЦК партыі даў жорсткі адпор як Каменеву і Зіноўеву, так і Троцкаму, прыняўшы прапанову Леніна— пачаць узброенае паўстанне, і разаслаў сваіх упаўнаважаных у Данбас, на Урал, у Гельсінгфорс, Кранштадт, на паўночна-заходні фронт і іншыя месцы для арганізацыі ўзброенага паўстання.

Вялікую работу па падрыхтоўцы і кіраўніцтву ўзброеным паўстаннем на мясцах правялі тт. Молатаў, Варашылаў, Дзержынскі, Орджанікідзе, Кіраў, Кагановіч, Куйбышэў, Фрунзе, Жданаў, Яраслаўскі і іншыя большэвікі.

V

Па ўказанню ЦК партыі 12 кастрычніка Выканаўчы камітэт Петраградскага Совета вынес пастанову аб арганізацыі **Ваенна-рэволюцыйнага камітэта,** які стаў большэвіцкім легальным штабам паўстання.

Ваенна-рэволюцыйны камітэт створан быў у той момант, калі ўрад Керэнскага пад прадлогам абароны Петраграда ад наступлення немцаў спрабаваў вывесці з сталіцы рэволюцыйна настроеныя войскі, а на справе падрыхтоўваў здачу немцам Петраграда з мэтай разграміць рэволюцыю.

Меншавікі і эсэры выступалі супроць стварэння Ваенна-рэволюцыйнага камітэта, разумеючы, што ён з'яўляецца баявым штабам для захвату ўлады.

Ваенна-рэволюцыйны камітэт пад кіраўніцтвам большэвікоў з'яўляўся баявым органам наступлення на капіталізм. Ён сабіраў, арганізоўваў, размяркоўваў і кіраваў ваеннымі сіламі рэволюцыі. У ім заўсёды знаходзіліся таварышы Сталін, Молатаў, Дзержынскі, Свердлаў і іншыя большэвікі. Яны накіроўвалі атрады для заняцця рашаючых пунктаў (тэлеграф, тэлефонныя станцыі, масты і іншыя), устанаўлівалі сувязь з рабочымі арганізацыямі і ваеннымі часцямі.

Ваенна-рэволюцыйны камітэт поўнасцю ажыццявіў стратэгічны план Леніна ўзброенага паўстання, і ў гэтым яго найвялікшая гістарычная роля і заслуга.

VI

16 кастрычніка адбылося пашыранае пасяджэнне Цэнтральнага Камітэта партыі разам з прадстаўнікамі мясцовых большэвіцкіх арганізацый. Па прапанове Леніна ЦК выбраў **партыйны цэнтр** на чале з таварышам Сталіным. Партыйны цэнтр з'яўляўся кіруючым ядром Ваенна-рэволюцыйнага камітэта пры Петраградскім Совеце і кіраваў практычна ўсім паўстаннем («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 197).

На пасяджэнні ЦК партыі капітулянты Зіноўеў і Каменеў зноў выступілі супроць паўстання. Атрымаўшы адпор у ЦК, яны пайшлі на нечуванае здрадніцтва. 18 кастрычніка яны надрукавалі ў меншавіцкай газеце «Новая жизнь» пісьмо аб падрыхтоўцы паўстання і сваім разнагалоссі з Леніным і ЦК. Гэтым самым Каменеў і Зіноўеў раскрылі перад ворагамі тайну аб паўстанні.

Часовы ўрад, даведаўшыся, што большэвікі рыхтуюць паўстанне, пачаў прымаць тэрміновыя меры, каб папярэдзіць паўстанне і разграміць большэвіцкую партыю. Для гэтага тэрмінова выклікаліся контррэволюцыйныя войскі (юнкеры, казакі) у Петраград.

Ленін у сваіх пісьмах да членаў партыі большэвікоў і ў ЦК партыі пісаў, што Каменеў і Зіноўеў пайшлі супроць ЦК партыі, выдалі Радзянку і Керэнскаму план узброенага паўстання. Гэта—здрадніцтва і нечуванае штрэйкбрэхерства! Ленін патрабаваў выключэння іх з партыі. «Я-б лічыў ганьбай для сябе,—пісаў Ленін,—калі-б з-за мінулай блізасці да гэтых былых таварышоў я стаў хістацца ў асуджэнні іх. Я гавару прама, што таварышамі іх абодвух больш не лічу і ўсімі сіламі і перад ЦК і перад з'ездам буду змагацца за выключэнне абодвух з партыі» (Ленін, том 21, стар. 351).

Заадно з Каменевым і Зіноўевым выступіў і Троцкі. Ён на пасяджэнні Петраградскага совета «выбалбатаў ворагу тэрмін паўстання, дзень, да якога прыўрочылі большэвікі пачатак паўстання».

Здрадніцтва гэтых ворагаў ніколькі не прыпыніла баявой падрыхтоўкі да ўзброенага паўстання. Большэвіцкая партыя пад геніяльным кіраўніцтвам Леніна і Сталіна згуртавала вакол сябе найшырэйшыя масы працоўных і павяла на штурм капіталізма.

В. Міхейчык,

выкладчык асноў марксізма-ленінізма Беластоцкага педінстытута.

*) Гутарку першую глядзіце ў «Вольнай працы» за 24 кастрычніка.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

У акруговым парткабінеце Упраўлення палітычнай прапаганды Заходняй асобай ваеннай акругі за вывучэннем «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».
Фота Б. Вернера. Фотахроніка БЕЛТА.

Вынікі пяцімесячнай работы

Днямі на партыйным сходзе пярвічнай партарганізацыі 2-га беластоцкага тэкстыльнага камбіната быў заслухан справаздачны даклад сакратара партарганізацыі тав. Дзянісавай. За справаздачны перыяд — з мая месяца 1940 года — партыйная арганізацыя камбіната правяла вялікую работу па ўмацаванню працоўнай дысцыпліны сярод рабочых, па павелічэнню выпуску прадукцыі, паляпшэнню яе якасці і т.д.

Дзякуючы шырока разгорнутаму соцыялістычнаму спаборніцтву і стаханаўскаму руху калектыў камбіната дабіўся добрых поспехаў у выкананні вытворчай праграмы. Дзевяцімесячны план быў выканан датэрмінова — да 13 верасня. За гэта камбінат атрымаў пераходны чырвоны сцяг ад калектыва рабочых Трохгорнай мануфактуры. Рабочыя камбіната абавязаліся да 7 лістапада выканаць гадавы план па выпуску гатовай прадукцыі і даць краіне звыш плана 200 тысяч метраў тканіны. Гэта абавязацельства выконваецца з поспехам.

Прыкметна палепшылася якасць выпускаемай прадукцыі. У ліпені першага сорту тканіны было выпушчана 79 9 процанта, у верасні — 81,9 процанта і за 20 дзён кастрычніка — 91,8 процанта.

Палепшылася агітацыйна-масавая работа. Створан і працуе агіткалектыў. З агітатарамі мы сістэматычна праводзім інструкцыйныя нарады. Добра працуюць агітатары тт. Бураў, Левітан, Езерскі і іншыя. Арганізаван гурток па вывучэнню «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», якім кіруе дырэктар камбіната тав. Янчук. У другім гуртку 11 чалавек займаюцца па бягучай палітыцы.

Праведзена рад дакладаў і лекцый у клубе камбіната. Даклады і лекцыі слухаліся на тэмы: «Аб міжнародным становішчы», «Ленін і Сталін аб соцыялістычнай арганізацыі працы» і іншыя.

Нядрэнна пастаўлена кіраўніцтва нізавым друкам. Агульнакамбінацкая і цэхавыя насценгазеты выходзяць сістэматычна два разы ў месяц.

У сувязі з пачаўшайся выбарчай кампаніяй партарганізацыя разгарнула шырокую агітацыйна-масавую работу. Агітатары прыступілі да растлумачэння Палажэння аб выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.

У спрэчках па справаздачнаму дакладу выступіла 5 чалавек. Камуністы ўскрылі недахопы ў рабоце. Слаба пастаўлена работа з вылучэнцамі. Недастаткова разгорнута абаронна-масавая работа.

У прынятым рашэнні сход галоўную ўвагу звярнуў на агітацыйна-масавую работу ў цэхах і выбарчых участках. Намечаны канкрэтныя мерапрыемствы па арганізацыі лекцый, дакладаў, гутарак і т. д.

І. Уколаў.

Мерапрыемствы комсамольскай арганізацыі Граеўскага раёна

Ва ўсіх пярвічных комсамольскіх арганізацыях адбыліся сходы, на якіх абмеркаван Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР аб назначэнні дня выбараў.

Абрыцкай, Райгародскай, Шчучынскай і іншымі комсамольскімі арганізацыямі наладжана сярод моладзі вывучэнне Палажэння аб выбарах.

Новапрынятый ў рады комсамола тав. Сідароўскі (райгародская арганізацыя) працуе загадчыкам хаты-чытальні, дзе арганізаваў драматычны гурток, які рыхтуецца да мастацкага абслугоўвання выбаршчыкаў.

Райком комсамола правёў раённы комсамольскі сход, на якім таксама абмеркавана пытанне аб задачах комсамола ў прадстаячых выбарах. На сходзе, па прапанове комсамольцаў, мы намецілі канкрэтныя мерапрыемствы па ўдзелу комсамола і несаюзнай моладзі ў выбарчай кампаніі.

У хуткім часе мы правядзем сход моладзі, якая ўпершыню прыме ўдзел у галасаванні. Ствараем агітацыйную брыгаду. Намечана правесці агітацыйны веласіпедны прабег на 10 кілометраў.

У выбарчыя камісіі вылучана 110 комсамольцаў. Усе яны ўключыліся ў актыўную работу. Такая-ж колькасць комсамольцаў прыступіла на ўчастках да агітацыйнай работы.

Н. Кобзеў,
сакратар Граеўскага райкома ЛКСМБ.

У абкоме комсамола

АБ ФІЗІЧНАЙ ПАДРЫХТОЎЦЫ КОМСАМОЛЬСКАГА АКТЫВА

Бюро Беластоцкага абкома комсамола на пасяджэнні 26 кастрычніка вынесла рашэнне аб фізічнай падрыхтоўцы комсамольскага актыва. Бюро абавязала ўсе гаркомы і райкомы комсамола дабіцца, каб да XXIII гадавіны Чырвонай Арміі ўсе кіруючыя комсамольскія работнікі вобласці: члены абкома, гаркомаў, райкомаў комсамола, сакратары комсамольскіх арганізацый, члены камітэтаў, старшыні і члены камісій, комсоргі ЦК ВЛКСМ і піонерважатыя здалі ўсе нормы (акрамя плавання) на значок «Гатоў да працы і абароны» 1-й ступені. Кожны актывіст павінен паказаць асабісты прыклад дысцыпліны, праванасці і акуратнасці ў справе фізічнай падрыхтоўкі.

Разгортванне работы па фізічнай падрыхтоўцы комсамольскага актыва павінна суправаджацца паляпшэннем пастаноўкі ўсёй фізкультурнай работы ў гарадах, раёнах, на прадпрыемствах, у калгасах, соўгасах, вёсках і школах. Дабіцца ўцягнення ўсіх комсамольцаў і мас несаюзнай моладзі ў фізкультурную работу.

АБ ПАДРЫХТОЎЦЫ ЖАНЧЫН-ТРАКТАРЫСТАК У БЕЛАСТОЦКІМ РАЁНЕ

Тры месяцы назад абком комсамола паставіў сабе баявую задачу — падрыхтаваць сумесна з зямельнымі органамі і машынна-трактарнымі станцыямі да вясны 1941 года 200 трактарыстак з жаночай моладзі. 26 кастрычніка бюро абкома заслухала даклад сакратара Беластоцкага райкома комсамола тав. Пузікава аб выкананні рашэння абкома.

Бюро абкома абавязала райком комсамола арганізаваць сумесна з зямельнымі органамі і МТС вывучэнне трактарнай справы моладдзю прылягаючых да МТС вёсак. Да вывучэння трактара прыцягнуць не толькі жанчын, але і шырока ўцягваць мужчынскую моладзь.

Беластоцкаму райкому комсамола прапанавана заслухаць на бюро райкома сакратара пярвічнай комсамольскай арганізацыі МТС аб рабоце па падрыхтоўцы жанчын-трактарыстак без адрыву ад вытворчасці, аказаць практычную дапамогу комсамольскай арганізацыі ў гэтай справе.

Абком комсамола звярнуўся да аблземаддзела з просьбай забяспечыць вывучаючых трактарную справу без адрыву ад вытворчасці вучэбнымі прыладамі.

Актыў вучыцца

На вялікім заводскім двары, каля вагоннага цэха, стаіць звычайны пасажырскі вагон. Знадворку ён нічым не адрозніваецца ад астатніх. Калі адчыняеш дзверы і заходзіш у яго, тады толькі адчуваеш, дзе знаходзішся. Вас сустракае выключна гасцінная абстаноўка: тут многа святла, цёпла і ўтульнасці. Тут можна слухаць радыё, чытаць свежыя маскоўскія і мінскія газеты, знайсці любую кнігу марксісцка-ленінскай літаратуры, паслухаць цікавую лекцыю, атрымаць любую кансультацыю.

Гэта парткабінет лапскага паравозавагонарамонтнага завода — сапраўдны цэнтр палітыка-асветнай работы. Парткабінет жыве цяпер разгорнутай выбарчай кампаніяй.

Чарговы заводскі бюлетэнь, які выходзіць тыражом у 25 экземпляраў, прысвечан выбарам. Актыў на працуюць гурткі. Аб рабоце аднаго з іх хочам падрабязна расказаць. Гутарка ідзе аб гуртку па вывучэнню гісторыі большэвіцкай партыі, работа якога заслугоўвае самай добрай ацэнкі.

Мы прысутнічалі нядаўна на чарговых занятках гуртка. 21 чалавек, як і заўсёды, з падручнікамі і сшыткамі з'явіліся на заняткі. Прышлі на вучобу у свабодны ад работы час беспартыйныя актывісты, старыя кадравікі завода. Выключна цікавая і ажыўленая была гутарка па дыялектычнаму і гістарычнаму матэрыялізму. Прапагандыст завода Васілій Тупікін проста і даходліва расказваў аб самых складаных пытаннях марксісцкай філасофіі. Яго слухалі ўважліва.

У перапынку мы гутарылі з слесарам Мантурэнічам. Стары рабочы яшчэ ў былой панскай Польшчы азнаёміўся з вучэннем марксізма-ленінізма, хаця гэта яму каштавала многа нягод.

Вывучэнне слаўнай гісторыі большэвіцкай партыі пашырыла яго кругагор і многа дапамагло ў пачэснай рабоце большэвіцкага агітатара.

Усе слухачы гуртка працуюць агітатарамі. Для іх вывучэнне гісторыі большэвіцкай партыі з'яўляецца сапраўднай ідэйнай зарадкай у агітацыйна - палітычнай рабоце, якую яны праводзяць у рабочым калектыве.

Аб тым, наколькі вялікая цікавасць слухачоў да заняткаў, сведчыць той факт, што тт. Беганскі, Кучынскі, Гецэвіч, Астроўскі прыязджаюць на заняткі гуртка са станцыі Осее, дзе яны працуюць.

У месяц гуртох збіраецца чатыры разы. За перыяд з красавіка па кастрычнік слухачы вывучылі чатыры раздзелы «Кароткага курса». Пасля кожных заняткаў 15—20 мінут адводзіцца на вывучэнне праграмы і статута ВКП(б), на знаёмства з міжнароднымі падзеямі і жыццём Савецкага Саюза.

Прапагандыст тав. Тупікін пасе выключную адказнасць за работу гуртка. Да кожных заняткаў ён добра рыхтуецца, падбірае наглядныя дапаможнікі, выкарыстоўвае эпаскоп і кінапленку. Нядаўна слухачы глядзелі на экране «Музей Леніна ў Маскве». Звычайна перад вывучэннем чарговай тэмы прапагандыст знаёміць сваіх гуртхоўцаў з яе зместам, растлумачвае тыя пытанні, якія ў іх узнікаюць.

Г. Майсееў.

Заняткі праводзяць у кватэры рабочага

ЛОМЖА. (Ад нашага карэспандэнта). Тут на выбарчых участках агітатары разгарнулі вялікую агітацыйна-масавую работу сярод насельніцтва. Агітатар, дырэктар школы № 8 тав. Чэрнкоўскі 22 кастрычніка правёў першыя заняткі з хатнімі гаспадынямі па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і Палажэння аб выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Заняткі праводзіліся ў кватэры рабочага тав. Гутшэйна. Гутарку тав. Чэрнікоўскага, насычаную яркімі прыкладамі аб выбарах у СССР і ў капіталістычных краінах, выбаршчыкі слухалі з вялікай увагай.

Сярод рабочых і служачых ватнай фабрыкі агітатары тт. Навагрудскі, Зісман таксама праводзяць гутаркі аб прадстаячых выбарах.

Днямі райком партыі правёў нараду кіраўнікоў агітакалектываў, старшынь і сакратароў раённых і акруговых выбарчых камісій.

П. Грышчанка.

Працоўныя Парэцкага раёна рыхтуюцца да выбараў

Працоўныя Парэцкага раёна актыўна ўключыліся ў выбарчую кампанію. У сельсаветах, на прадпрыемствах адбыліся мітынгі, на якіх працоўныя ўзялі на сябе абавязацельствы дастойна сустрэць дзень выбараў. У Ражнікім сельсовеце (старшыня дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Сураеў) у асноўным усе сяляне выканалі свае абавязацельствы перад дзяржавай.

Раённы камітэт партыі зацвердзіў 23 агітколектывы і падабраў для іх кіраўнікоў. Да агітацыйнай работы прыцягнуты новыя кадры з ліку мясцовага актыва і інтэлігенцыі.

Распрацаваны план работы з кіраўнікамі агітколектываў і агітатарамі, у якім прадугледжана планавае правядзенне семінараў.

Агітатары прыступілі да растлумачэння выбарчага закона і Сталінскай Канстытуцыі сярод насельніцтва. Праводзіцца афармленне выбарчых участкаў і складанне спіскаў выбаршчыкаў.

К. Чэрнышоў.

НАША РАДЗІМА

ЭСТОНСКАЯ САЮЗНАЯ ССР

Заветная мара эстонскага народа споўнілася. Назаўсёды скінуты з яго плеч ланцугі капіталістычнага рабства, назаўсёды звергнута прадажніцкая і крывавая ўлада прыслужнікаў замежнага імперыялізма.

Доўгай і цяжкай была барацьба эстонскага народа, дзесяцігоддзямі пакутаваўшага пад двайным гнётам — царскага ўрада і балтыйскіх баронаў. Плячом к пляча з рускімі рабочымі і сялянамі ішоў эстонскі народ на агульнага ворага. Рускія большэвікі згуртоўвалі сілы эстонскага народа для рашучага штурму. Талінскія рабочыя памятаюць, як Міхаіл Іванавіч Калінін арганізоўваў эстонскіх рабочых, вёдучы сярод іх рэвалюцыйную прапаганду.

Аб гэтай шматгадовай, кроўнай сувязі напомніў выступаючы на Сёмай Сесіі Вярхоўнага Совета СССР член Паўнамоцнай Камісіі Дзяржаўнай думы Эстонскай рэспублікі сакратар ЦК комуністычнай партыі Эстоніі тав. Лаурысцін.

«Эстонскі працоўны народ, — сказаў ён,—звязан з народамі СССР даўнімі брацкімі сувязямі сумеснай барацьбы супроць царызма, супроць капіталізма і памешчыкаў, якія прыгняталі як рускіх, так і эстонскіх рабочых і сялян. Сімвалам нашай сумеснай рэвалюцыйнай барацьбы з'яўляюцца старыя баявыя сцягі, пад якімі эстонскія рабочыя ішлі на штурм царызма і капіталізма ў 1905 і ў 1917 годзе і якія мы сёння прынеслі сюды. Гэтыя сцягі ў самыя чорныя дні рэакцыі і паліцэйскага тэрору нашы рабочыя ахоўвалі, як самую каштоўную для іх святыню».

У 1917 годзе талінскія рабочыя абвясцілі ў Эстоніі ўладу Советаў. Але чырвоны сцяг надоўга развяваўся тут. Эстонская буржуазія, заклікаўшы на дапамогу замежных акупантаў і рускіх белагвардзейцаў, захапіла ўладу ў свае рукі. У Эстоніі быў створан плацдарм для нападу на чырвоны Петраград. Адсюль накіроўвалі свае ўдары Юдзеніч і банды Булак-Балаховіча, англійскія ваенныя караблі і белаэстонскія часці.

Тысячы магіл рэвалюцыйных рабочых і сялян выраслі па ўсёй Эстоніі. Зверска замучан быў адзін з лепшых сыноў народа — кіраўнік эстонскай комуністычнай партыі Віктар Кінгісеп.

Гаспадаранне эстонскіх капіталістаў і памешчыкаў прывяло прамысловасць і сельскую гаспадарку да заняпаду, шырокія масы працоўных абяднелі.

У 1913 годзе буйныя прадпрыемствы Эстоніі налічвалі 36 тысяч рабочых. К 1940 году на фабрыках і заводах асталося ўсяго 17 тысяч рабочых і служачых. Амаль зусім замерла работа на руска-балтыйскім суднабудаўнічым заводзе, на Петроўскай верфі, на заводзе «Рухавік». Амаль у сем разоў скарацілася колькасць рабочых на велізарнай Крэнгольмскай мануфактуры ў Нарве: у 1914 годзе тут працавала 14 тысяч рабочых, а к 1940 году асталося якіх-небудзь 2 тысячы.

У крайнюю галечу ўпала эстонскае сялянства. Тыя, у якіх яшчэ аставаліся жалкія кавалкі зямлі, знаходзіліся ў самым цяжкім становішчы. Задаўленыя бясконцымі падаткамі і даўгамі, яны з страхам чакалі наступлення заўтрашняга дня. Кожны год у Эстоніі прадаваліся з малатка тысячы сялянскіх гаспадарак. Разам з эстонскімі фабрыкантамі і памешчыкамі бязлітасна грабілі народ замежныя капіталісты, якія з'яўляліся, па сутнасці, «вярхоўнымі гаспадарамі» краіны.

Але буржуазіі не ўдалося зламіць рэвалюцыйны дух эстонскага народа: воля да барацьбы не паслаблялася ў шырокіх масах. Комуністычная партыя Эстоніі, акружаная любоўю рабочых і сялян, праводзіла сваю падпольную гераічную работу.

Дарэмныя былі намаганні буржуазіі адгарадзіць Эстонію ад Совецкага Саюза глухой сцяной. Вельмі моцныя былі сувязі брацтва, з даўніх часоў звязваючыя эстонскі народ з народамі СССР, вялікая была цяга эстонскага народа да краіны сацыялізма. Праўда аб Совецкім Саюзе пранікала да працоўных Эстоніі скрозь усе кардоны і паліцэйскія рагаткі.

Увосень 1939 года паміж Эстоніяй і Совецкім Саюзам быў падпісан пакт аб Узаемадапамозе, і часці Чырвонай Арміі ўступілі ў рад пунктаў, прадугледжаных дагаворам. У той час, як працоўныя эстонскі народ з захапленнем сустракаў байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі, эстонская буржуазія задумвала новыя паскопы. У краіне ўзмацніўся паліцэйскі тэрор. Сабатаж пакта аб узаемадапамозе з Совецкім Саюзам з кожным днём станавіўся ўсё больш адкрытым і грубым.

Пры садзейнічанні вялікага Совецкага Саюза працоўныя Эстоніі звергнулі крывавае іга капіталістаў і памешчыкаў. 14 і 15 ліпеня 1940 года новы, народны ўрад правёў выбары ў Дзяржаўную думу.

Дзяржаўная дума ў асобе сапраўдных выбраннікаў народа ўстанавіла ў Эстоніі совецкую ўладу.

6 жніўня 1940 года Эстонія ўвайшла ў вялікую сям'ю Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Вярхоўны Совет СССР задаволіў просьбу Дзяржаўнай думы Эстоніі і пастанавіў:

«... Прыняць Эстонскую Совецкую Сацыялістычную Рэспубліку ў Саюз Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік у якасці роўнапраўнай Саюзнай Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі».

Цяпер эстонскі народ ужо назаўсёды заваяваў свабоду, каб будаваць новае светлае жыццё пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

ЖЫЦЦЁ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Патрыёт

Адзялённы камандзір Аляксей Барашкаў паляшоў да гарматы і пяшчотна правёў рукой па гладкай паверхні ствала. Нібы з жывой істотай, развітваўся ён з баявой тэхнікай.

Пагладзіў зялёны, абрызганы расой шчыт. Восенню мінулага года шчыт быў пацарапаны, амаль белы—фарбу збілі кулі белапалякаў. Успаміны нахлынулі, аднеслі на год у мінулае.

...У нізінах яшчэ клубіўся верасенскі туман, акутваючы пагранічныя слупы. А над вяршынямі дрэў ужо выплывала сонца, залоцячы вартавыя вышкі і арку з надпісам: «Комунізм змяце ўсе граніцы».

Пачуўся шум матораў, прайшлі танкі, разрываючы фронт. Магутнай хваляй рынулася артылерыя і пяхота. У ліку першых перайшоў граніцу Аляксей Васільевіч Барашкаў.

Змятаючы на шляху раздробленыя белапольскія часці, полк паляшоў да Гродна. На свінцовым небе чотка вырысоўваліся старажытныя пабудовы, касцёл у гатычным стылі. У біноколь можна было разгледзець афіцэраў.

Гармата Барашкава шалтрымлівала наступаючых. Зорка наглядаў камандзір. Як толькі заўважыў ён рыльца кулямёта, адразу-ж падаваў каманду. Снарад ляцеў дакладна ў цэль. Упэўнена працаваў наводчык Глухаў.

К вечару гармата ўехала ў Гродна. З даха затрашчаў кулямёт. Спыніліся, прывялі гармату да бою, ударылі па засеўшых на даху кулямётчыках.

У гэты час з тылу, з-за маста, пырснуў агонь. Здрадніцкая кулямётная чарга скасіла наводчыка.

На дапамогу падаспеў танк. Гармата рушыла далей.

... Барашкаў правёў рукой па ілбу, звярнуўся да рачаіснасці.

— Гармата вычышчана,—далажыў яму наводчык.

— Зараз праверым.

І камандзір гарматы стаў аглядаць матэрыяльную частку. Ён дзейнічаў дакладна па настаўленнях. Гармата, якая толькі што паспяхова выканала стральбу, аказалася ў поўнай спраўнасці.

Дзённую вучобу завяршала фізічная падрыхтоўка. Добра складзены, мускулісты камандзір спачатку паказаў байцам, як трэба выконваць практыкаванні. Затым патрабаваў паўтарэння нарматыва. Энергічна працавалі на спартыўных снарадах байцы Кірэеў, Коршуноў, Ісакаў. Ім як на не хацелася адстаць ад свайго камандзіра.

Сігнал апавясціў аб сканчэнні заняткаў. Аляксей Барашкаў на чале свайго аддзялення накіраваўся ў сталоўку.

— Скора паедзеце, таварыш камандзір гарматы? — пыталі байцы за сталом.

— Так, лічаныя дні асталіся. Не хочацца расставацца з вамі.

— І нам таксама.

На перакурцы пасля абеда чырвонаармейцы гутарылі аб сваім камандзіру.

— За ім пойдзеш у агонь і ў ваду,—горача гаворыць Кірэеў. — Выдатна ведае ваенную справу, з гарматы выдатна страляе.

— З вінтоўкі таксама!

— А выпраўка!

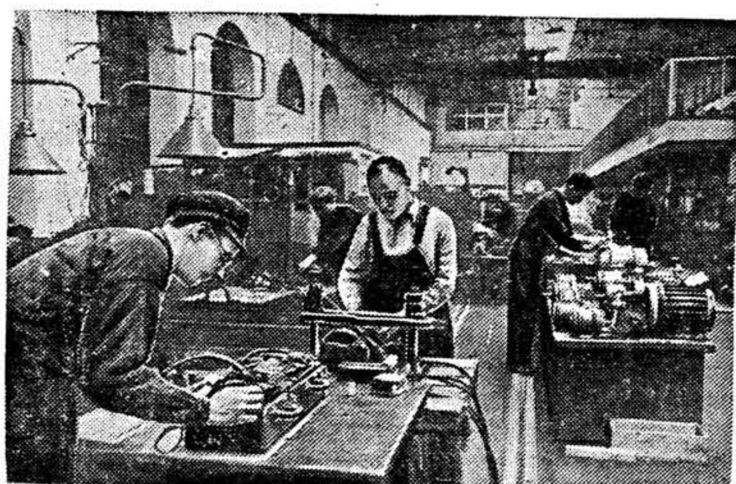
— Самае галоўнае тое, што ён спалучае ў сабе суровую патрабавальнасць і клапатлівасць. Ноччу на прывале агледзіць, ці добра мы распалажыліся, а ўжо потым сам засне. Сігнал раздасца—ён ужо на нагах, энергічны, падцягнуты.

Барашкаў не чуў гэтых размоў. Ён стаяў ля акна і поглядам абводзіў вялікі пляц ваеннага гарадка. Вось там, у вуглу, ля спартыўных снарадаў, ён атрымаў падзяку за выдатную фізічную падрыхтоўку. Правільней—падзяку за поспехі аддзялення ў страявой падрыхтоўцы. Па гэтай дарозе яго разлік выязджаў на баявую стральбу, якая таксама адзначана падзякай. Каля 20 падзяк атрымаў ён за год службы ў Чырвонай Арміі.

У далёкай хлебароднай вобласці жывуць яго бацькі. Часта пішуць аб сабе, аб калгасе, аб багатым ураджаі. Скора і ён вернецца ў знаёмы дом. Пачнецца мірная праца.

Але калі на граніцы будзе неспакойна і краіна пакліча сваіх сыноў, — непартыйны большэвік Аляксей Барашкаў зноў будзе ля сваёй гарматы.

С. Сцяпанаў.

Выпрабавальны цэх Талінскага электрамашынабудаўнічага завода імені Калініна (былы завод «Вольта»), не павялічваючы колькасці рабочых, падняў прадукцыйнасць працы на 50 процантаў.

На здымку: манцёры С. Ефімаў (злева) і Э. Кас за выпрабаваннем новых электраматораў.

Фота Н. Янова. Фота ТАСС.

Картаграфічная фабрыка № 3 (Мінск) падрыхтавала да выдання новую фізічную карту БССР.

На здымку (злева направа): А. Д. Балабанава, Е. І. Клешчэтнікава, М. П. Абрамовіч і М. О. Зуціна праглядаюць карту перад яе пускам у масавую вытворчасць.

Фота Б. Хеніна. Фотахроніка БЕЛТА.

СЕМІНАР ЗАВОЧНІКАЎ БЕЛАСТОЦКАГА ПЕДІНСТЫТУТА

27 кастрычніка адбыўся семінар завочнікаў педагагічнага інстытута, працюючых у горадзе Беластоку. Прысутнічала 46 завочнікаў літаратурнага і фізіка-матэматычнага факультэтаў.

Намеснік дырэктара інстытута па завочнаму навучанню тав. Сівак падрабязна расказаў аб парадку навучання ў гэтым годзе і аб задачах студэнтаў-завочнікаў у падрыхтоўцы да прадстаячай зімовай сесіі.

У студзені 1941 года будзе праведзена зімовая сесія, да якой завочнікі павінны прайсці адпаведны курс па гісторыі народаў СССР, рускай мове, тэорыі літаратуры, старажытнай літаратуры, беларускай мове і асновах марксізма-ленінізма. Па прадмету «Асновы марксізма-ленінізма» завочнікі павінны закончыць вывучэнне першых трох раздзелаў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» і напісаць па адной з даных ім тэм пісьмовую работу.

Завочны сектар педінстытута прымае зараз усе меры, каб у бліжэйшыя дні забяспечыць завочнікаў праграмамі, каб дапамагчы ім у набыцці неабходных падручнікаў. З мэтай аказання лепшай дапамогі завочны сектар прымацоўвае за кожнага завочніка студэнта стацыянарнага (дзённага) інстытута.

Дэкан літаратурнага факультэта тав. Міхейчык спыніўся на тым, як завочнікі павінны арганізаваць сваю работу па вывучэнню асноў марксізма-ленінізма і тэорыі літаратуры. Прафесар тав. Любельскі праінструктыраваў завочнікаў фізіка-матэматычнага факультэта.

З выступленняў завочнікаў відаць, што ў многіх школах не створаны ўмовы для работы настаўнікаў-завочнікаў: вельмі часта дырэктары школ загружаюць завочнікаў непатрэбнай работай.

Абласны аддзел народнай асветы па сігналы завочнікаў павінен звярнуць самую сур'ёзную ўвагу. Да пачатку зімовай сесіі асталося няшмогім больш двух месяцаў. І калі завочнікам будзе аказана адпаведная дапамога, яны, безумоўна, змогуць у час зімовай сесіі паказаць добрыя веды па пройдзенай праграме.

На семінары завочнікам літаратурнага факультэта лектарам тав. Засека была прачытана лекцыя на сёлетніх раздзелах тэорыі літаратуры. Завочнікам фізіка-матэматычнага факультэта прачытаў лекцыю па элементарнай матэматыцы лектар тав. Любельскі.

Пісьмы ў рэдакцыю

Больш клопатаў аб падрыхтоўцы кадраў

З часу вызвалення Заходняй Беларусі часовымі органамі кіраўніцтва, а затым органамі совецкай улады была праведзена вялікая работа па барацьбе з ліквідацыі дзіцячай беспрытульнасці. Сотні дзяцей, якія не маюць бацькоў, узяты ў дзіцячыя дамы на поўнае утрыманне дзяржавы. Дзеці старэйшага ўзросту абучаюцца поўнай спецыяльнасці.

Частка дзяцей з дзіцячых дамоў і дзіцячых прыёмнікаў ва ўзросце ад 14 год накіраваны на прадпрыемствы гор. Беластока ў якасці вучняў. Кіраўнікі прадпрыемстваў, куды пасланы выхаванцы дзіцячых дамоў, павінны праявіць аб іх максімум клопату. Аднак, некаторыя кіраўнікі гэтага яшчэ не зрабілі. Так, на мэблевай фабрыцы горпромкамбіната працуюць 9 вучняў. І ім не створаны належныя бытавыя ўмовы. Вучні, якія наведваюць вячэрнюю школу, не забяспечаны падручнікамі і прыладамі.

На 1-м тэкстыльным камбінаце ў інтэрнаце, дзе жывуць вучні, у пакоях няма электрычнага асвятлення. Неадпаведныя заработкі аб гэтым вучням да дырэктара тав. Егорава ні да чаго не прывозіць.

На 3-м тэкстыльным камбінаце з 7 вучняў толькі 4 праходзяць заняткі ля станкоў. Майстры сталярнай майстэрні Вінік і Урлянскі скарыстоўваюць прымацаванага да іх вучня Эмберга для пасылкі ў буфет за рознымі пакупкамі. Кіраўніцтва камбіната і комсамольская арганізацыя ведаюць аб усім гэтым, але не прымаюць мер.

Несабодна, нарэшце, зразумець, што выхаванне і падрыхтоўка кадраў—сур'ёзная і адказная справа. Таму адпаведныя органы павінны напомніць кіраўнікам прадпрыемстваў, што яны нясуць поўную адказнасць за падрыхтоўку кадраў.

П. Багданаў.

У пошуках кіно

У мястэчку Крынкі існуе кінатэатр «Кастрычнік». Але для таго, каб яго знайсці, трэба патраціць нямала часу. На будынку, у якім знаходзіцца кіно, вісіць шыльда, што там знаходзіцца банк. І толькі сам наведвальнік павінен дадумацца, што ў двары ёсць і кіно.

22 кастрычніка 1940 года была вывешана афіша, што дэманструецца кінакарціна «Адзінаццаць рэспублік». На афішы ўказвалася, што першы сеанс пачынаецца ў 8 гадзін вечара. Ля касы вялікая чарга. Мінула 8-ая гадзіна, але кінатэатр быў на замку. Прыбыў дырэктар кінатэатра Пшт і заявіў, што першы сеанс пачнецца ў 10 гадзін 30 мінут. Цярплівая публіка таўпіцца ў двары ў чаканні першага сеанса. Калі мінула 10 гадзін 30 мінут вечара, работнікі кіна-тэатра заявілі, што кінакарціна «сёння наогул дэманстравацца не будзе».

24 кастрычніка каля кінатэатра была наклеена аб'ява, што ў тойжа дзень у 8 гадзін будзе дэманстравацца кінакарціна «Шукальнікі шчасця». Але-ж кінатэатр увесь гэты вечар быў закрыты.

Залы чакання ў кінатэатры няма, пачатку сеанса прыходзіцца чакаць у двары. Глядзельны зал не аформлен, там няма лозунгаў.

Дакуль-жа будуць працягвацца беспарадкі ў крынкаўскім кінатэатры?

А. Цаброў.

Упарадкаваць гандаль у Свіслачы

У цэнтры мястэчка Свіслачы ёсць два магазіны, у якіх няма стабільнага асартымента тавараў. Увойдзеш у магазін—тут і запалкі, і махорка, і жалезныя вырабы, і промтавары, і алкаголь, і шкляная пасуда. Прадаўцы гэтых магазінаў не прывыклі ветліва абыходзіцца з пакупнікамі.

Хлебныя магазіны адкрываюцца ў 9 гадзін раніцы, гэта значыць, у той час, калі рабочыя і служачыя прыступаюць да работы, і закрываюцца тады, калі рабочыя прыходзяць з работы.

Калі-ж Свіслацкі райспажывсаюз і гарадское упраўленне гандлю навядуць парадак у гандлі?

Ежоў.

З А Р У Б Я Ж О М

Нота італьянскага ўрада Грэцыі

РЫМ, 28 кастрычніка. (ТАСС). Агенцтва Стэфані паведамляе, што італьянскі пасланнік у Афінах Грацы ўручыў грэчаскаму ўраду 28 кастрычніка наступную ноту:

Італьянскі ўрад быў вымушан неаднаразова канстатыраваць, што на працягу цяперашняй вайны грэчаскі ўрад заняў і падтрымліваў пазіцыю, якая супярэчыла не толькі нармальным мірным і добрасуседскім адносінам паміж двума краінамі, але і прамым абавязкам грэчаскага ўрада ў якасці ўрада нейтральнай дзяржавы. Італьянскі ўрад неаднаразова быў вымушан указваць грэчаскаму ўраду на неабходнасць выканання гэтых абавязкаў і пратэставаць супроць іх сістэматычнага парушэння. Гэтыя парушэнні былі асабліва сур'ёзнымі, бо грэчаскі ўрад допускаў выкарыстанне грэчаскіх тэрытарыяльных вод, узбярэжжа і партоў англійскім флотам для ваенных аперацый апошняга, спрыяў снабжэнню англійскіх паветраных сіл і дазволіў арганізаваць службу ваеннай інфармацыі на грэчаскім архіпелагу ва ўрон Італіі.

Італьянскі ўрад, гаворыцца далей у ноце, мае доказы таго, што гэта супрацоўніцтва з Англіяй было прадугледжана грэчаскім урадам і рэгуліравалася пагадненнямі ваеннага і марскога характару, а таксама ў галіне авіяцыі. Італьянскі ўрад мае на ўвазе не толькі англійскія гарантыі, прынятыя Грэцыяй, якія з'яўляюцца часткай агульнай праграмы дзеянняў, накіраванай супроць бяспасці Італіі, але таксама і ясныя і дакладныя абавязкі грэчаскага ўрада, якія ён узяў на сябе, каб аддаць у распараджэнне краін, ваюючых з Італіяй, важныя стратэгічныя пазіцыі на грэчаскай тэрыторыі, у тым ліку авіяцыйныя базы ў Фесаліі і Македоніі.

Далей у ноце гаворыцца, што Італія, каб пазбегнуць узброенага канфлікта, рашыла прасіць грэчаскі ўрад у якасці гарантый нейтралітэта Грэцыі і бяспасці Італіі прадаставіць італьянскім узброеным сілам права заняць некальні стратэгічных пунктаў на тэрыторыі Грэцыі на час праджэння цяперашняй вайны з Англіяй, не перашкаджаць гэтай акупацыі і не перашкаджаць свабоднаму праходу войск, якія павінны яе ажыццявіць.

У заключэнне ў ноце падкрэсліваецца, што «у выпадку, калі італьянскія войскі наштукнуцца на супраціўленне, гэта супраціўленне будзе зломлена зброяй, і грэчаскі ўрад будзе несці ўсю адказнасць за вынікаючыя адсюль вынікі».

Італьянская зводка

РЫМ, 29 кастрычніка. (ТАСС). Італьянскае камандаванне паведамляе: «Учора ўранку нашы войскі, якія знаходзіліся ў Албаніі, перайшлі грэчаскую граніцу і праніклі ў многіх пунктах на тэрыторыю праціўніка. Прасоўванне працягваецца. Не гледзячы на неспрыяючыя ўмовы надвор'я, наша авіяцыя неаднаразова бамбардыравала порт і вакзал Патры (Патрас). У порце ўзніклі пажары. Бамбардыроўшчы падвергліся таксама збудаванні ўздоўж Карынфскага заліва, марская база Правеза і збудаванні аэрапорта Татой (паблізу Афін). Усе нашы самалёты вярнуліся назад.

Інтэрніраванне італьянцаў і немцаў у Грэцыі

НЬЮ-ЙОРК, 29 кастрычніка. (ТАСС). Па паведамленню агенцтва Асошыэйтэд Прэс, прэм'ер-міністр Грэцыі Метаксас аб'явіў, што краіна знаходзіцца на ваенным становішчы. Урад аддаў распараджэнне аб інтэрніраванні ўсіх італьянцаў і немцаў.

АНГЛІЙСКІ НАГЛЯДАЛЬНІК АБ СТРАТЭГІЧНЫМ ЗНАЧЭННІ ГРЭЧАСКІХ АСТРАВОЎ

ЛОНДАН, 29 кастрычніка. (ТАСС) Агенцтва Рэйтэр перадае артыкул свайго дыпламатычнага аглядальніка, які піша, што стратэгічнае значэнне грэчаскіх астравоў Крыт і Кефалінія ясна для кожнага, хто хоць колькі-небудзь разбіраецца ў міжземнаморскім тэатры вайны. Востраў Крыт пануе над Усходняй часткай Міжземнага мора і кантралюе паўднёвыя подступы да Эгейскага мора. Ён мае некалькі цудоўных гаваняў. На востраве ёсць адкрытыя месцы, якія могуць быць выкарыстаны ў якасці аэрадромаў. Калі-б Англія мела на гэтым востраве базы, то англійскія бамбардыроўшчыкі знаходзіліся-б у 500 мілях ад Сіцыліі і Паўднёвай Італіі. Акрамя таго, Англія атрымала-б магчымасць перарэзаць камунікацыі Італіі з Дадэканэскімі астравамі і адначасова ўзмацніць канвой суднаў ва Ўсходняй часткі Міжземнага мора і ў Эгейскім моры. Востраў Кефалінія фактычна блакіруе ўваход як у Адрыятычнае мора, так і ў Карынфскі заліў. Гэты востраў размешчан на 300 міль бліжэй к Італіі, чым востраў Крыт, што надае яму яшчэ большае значэнне, як авіяцыйнай базе. Найбольш важным з усіх грэчаскіх астравоў з'яўляецца востраў Корфу. Ён мае цудоўную гавань і, у адрозненне ад іншых грэчаскіх астравоў, не з'яўляецца такім гарыстым.

Ваенныя дзеянні ў Грэцыі

АФІНЫ, 29 кастрычніка. (ТАСС). Італьянскія войскі пачалі наступленне па ўсёй грэка-албанскай граніцы. Італьянская авіяцыя бамбардыравала Карынф, Патры (Патрас), Элеўсін і Татой. У Патрах 4 чалавекі забіта і 17 ранена.

АФІНЫ, 29 кастрычніка. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне грэчаскімі ўзброенымі сіламі паведамляе: «На працягу 28 кастрычніка італьянскія часці працягвалі атакаваць нашы войскі, аказаўшыя жорсткае супраціўленне.

Ваенныя дзеянні лакалізаваны на пагранічнай лініі.

Авіяцыя праціўніка зрабіла напад на некаторыя ваенныя аб'екты, не нанёсшы ім урону».

АФІНЫ, 29 кастрычніка. (ТАСС). У выніку налёту італьянскай авіяцыі на Патры (Патрас) налічваецца 50 забітых і 100 раненых.

Газета «Катымерыні» паведамляе, што італьянцы патрабавалі прадаставіць ім Корфу, Эпір, Пірэй і некаторыя іншыя стратэгічныя пункты. Артыкул «Месажэ д'Атэнь» у передавым артыкуле ўпершыню заяўляе аб затапленні італьянцамі грэчаскага парахода «Элі».

Амерыканскія паведамленні аб ваенных дзеяннях у Грэцыі

НЬЮ-ЙОРК, 29 кастрычніка. (ТАСС). Па паведамленню агенцтва Юнайтэд Прэс, пасля таго, як італьянскія войскі дасягнулі Міліспотра, грэчаскія войскі перайшлі ў контратаку. Пасля прасоўвання у вёсцы Лабаністэ, італьянскія войскі былі прымушаны адступіць да вёскі Капестыка. Па непацверджаных звестках, баі ідуць паблізу горада Касіопелі, які грэчаскія войскі паспяхова абараняюць. Італьянскія войскі акупіравалі гарады Бобіго і Радоты. Грэчаскія войскі адбілі наступленне італьянцаў на Курсака.

Урад звярнуўся да насельніцтва з заклікам запасацца вадой, што сведчыць аб чакаючайся бамбардыроўцы італьянскай авіяцыяй Марафонскай дамбы паблізу Афін. З горада эвакуіравана многа жыхароў.

Афінскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, спасылаючыся на непацверджаныя звесткі, паведамляе, што англійскія войскі высадзіліся ў Салоніках.

ПАВЕТРАНАЯ ТРЫВОГА У АФІНАХ

ЛОНДАН, 29 кастрычніка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, аб'яўленая ўчора ў Афінах у 14 гадзін 10 мінут другая паветраная трывога працягвалася 50 мінут. У час трывогі ўступіла ў дзеянне зенітная артылерыя.

ЗВАРОТ АНГЛІЙСКАГА КАРАЛЯ І ПРЭМ'ЕРА ДА КАРАЛЯ І ПРЭМ'ЕРА ГРЭЦЫІ

ЛОНДАН, 29 кастрычніка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, англійскі кароль Георг і прэм'ер Чэрчыль звярнуліся да грэчаскага караля і прэм'ера з тэлеграмамі. Чэрчыль заяўляе, што Англія акажа Грэцыі дапамогу ўсімі сваімі сіламі.

АНГЛА-ГЕРМАНСКАЯ ВАЙНА

ГЕРМАНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

БЕРЛІН, 29 кастрычніка. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне паведамляе: Учора паспяховай бамбардыроўцы падвергліся важныя ў ваенных адносінах заводы паблізу Брукленда, Стэндон, Клактон-он-Сі і Эшфорд. У Паўднёвай Англіі бомбы былі скінуты на воінскія лагеры.

Ноччу жорсткай бамбардыроўцы падвергліся Лондан, дзе пачаліся многалікія пажары, прамысловыя збудаванні Бірмінгама, Ковентры, Ліверпуля і некаторыя аэрадромы.

Атака непрыяцельскіх самалётаў — тарпеданосцаў была паспяхова адбіта мясцовым агнём старажавых суднаў. Непрыяцельскія тарпеды не трапілі ў намечаныя цэлі.

У некаторых пунктах бамбардыроўцы падвергліся жылыя кварталы, у якіх пашкоджаны дамы. Сярод грамадзянскага насельніцтва ёсць забітыя і раненыя. У адным з гарадоў Паўночнай Германіі бомбы папалі ў кацёльнае памяшканне завода, не прычыніўшы, аднак, значных пашкоджанняў.

Учора непрыяцель страціў 10 самалётаў, германская авіяцыя — 8.

Усяго з пачатку вайны германская марская артылерыя знішчыла 116 непрыяцельскіх самалётаў, з іх 26 самалётаў знішчаны ваенна-марскімі сіламі і 90 — берагавой артылерыяй.

БЕРЛІН, 29 кастрычніка. (ТАСС). Як паведамляе інфармацыйнае бюро, у ноч на 29 кастрычніка германская авіяцыя ўзмоцнена бамбардыравала тэрыторыю Англіі і, у прыватнасці, Лондан.

У Ліверпульскіх доках разбурана вялікая частка збудаванняў.

Атакі германскай авіяцыі былі накіраваны галоўным чынам супроць аэрадромаў, дзе знішчана многа знаходзіўшыхся на зямлі самалётаў.

Англійская авіяцыя паявілася ў ноч на 29 кастрычніка над рознымі раёнамі Германіі, аднак, ваенныя аб'екты не атрымалі пашкоджанняў. Асколкамі разрыўных снарадаў забіт адзін чалавек, другі цяжка ранен.

АНГЛІЙСКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

ЛОНДАН, 29 кастрычніка. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што ў ноч на 29 кастрычніка галоўны ўдар германскай авіяцыі быў зноў накіраван супроць Лондана і гарадоў цэнтральнай часткі Англіі. У раёне Лондана ўрон прычынены магазінам, жылым і іншым будынкам.

У некаторых гарадах Цэнтральнай Англіі ў выніку бамбардыроўкі ўспыхнулі пажары, якія былі хутка ліквідаваны або лакалізаваны. Налічваецца некалькі забітых.

Матэрыяльны ўрон і колькасць ахвяр у Паўднёва-Усходняй і Паўночна-Усходняй Англіі нязначныя.

У ноч на 29 кастрычніка англійская авіяцыя паспяхова бамбардыравала ваенныя аб'екты Германіі і акупіраванай немцамі тэрыторыі. Многа бомб было скінута на порты і аэрадромы.

Вечар творчасці Максіма Танка

Днямі ў актавым зале Беластоцкага педагагічнага інстытута адбылася сустрэча беларускага савецкага паэта Максіма Танка са студэнтамі і выкладчыкамі.

Даклад аб жыцці і літаратурнай дзейнасці Максіма Танка зрабіў паэт Пімен Панчанка.

Максім Танк прачытаў рад вершаў з свайго зборніка, які выйдзе ў хуткім часе ў Мінску. З дэкламацыяй вершаў паэта выступілі студэнты літаратурнага факультэта О. Налівайка, В. Шадушка, Р. Холікіна і Кваст. Свае ўласныя вершы прачыталі літгуртоўцы Крывец і Аб'езчыкаў.

Вечар прайшоў у цёплай, радаснай атмасферы і пакінуў прыемнае ўражанне ў прысутных.

А. Аб'езчыкаў.

„Нашым братам"

Смаленскае аддзяленне Саюза савецкіх пісьменнікаў выпусціла нядаўна пад назвай «Нашым братам» зборнік вершаў, прысвечаных вызваленчаму паходу Чырвонай Арміі ў заходнія абласці Украіны і Беларусі ў слаўныя вераснёўскія дні 1939 года.

Замест уступу ў зборнік змешчан урывак з даклада таварыша Молатава на пятай нечарговай Сесіі Вярхоўнага Совета СССР 31 кастрычніка 1939 года.

Усяго ў зборніку 30 твораў розных аўтараў, сярод іх два вершы Маякоўскага «Польшча» і «Чыгунныя штаны», перакладзены на рускую мову з беларускай «Калыханка» Янкі Купалы і «Свайму народу» Якуба Коласа.

Рад твораў прысвечан вызваленаму Беластоку. Датыраваны 27 кастрычніка 1939 года верш Н. Грыбачова і С. Фіксіна ў некалькіх штрыхах малюе фігуру беластоцкага фабрыканта напярэдадні нацыяналізацыі яго прадпрыемства:

«Стоит он мрачный и суровый,
И всем и каждому чужой.
Еще его—и двор мощеный,
И восемь мрачных корпусов,
И этот склад перегруженный...
Его... а все-таки—его ли?..
Не по его сегодня воле
В восьмом часу поет гудок.
Не по его теперь приказу
Снует или стоит челнок».

Аб першых сустрэчах байцоў Чырвонай Арміі з жыхарамі Беластока расказваюць творы П. Слесарава «Горад Беласток» і С. Фіксіна «На вуліцы».

Сустрэчы з чэмпіёнам Беларусі па шахматах тав. Верасавым

26 і 27 кастрычніка ў Беластоку адбыліся дзве сустрэчы чэмпіёна Беларусі тав. Верасава з шахматыстамі горада. На абодвух сустрэчах прысутнічала па 400 чалавек, якія з выключнай увагай сачылі за ігрой тав. Верасава.

26 кастрычніка ў памяшканні беластоцкага клуба шахматыстаў адбыўся «бліц-турнір» з удзелам тав. Верасава і 23 лепшых ігракоў Беластока. Турнір закончыўся бліскучай перамогай тав. Верасава, які выйграў 23 партыі. Другое месца заняў тав. Барын (18 выйгрышаў), трэцяе—тав. Заблудоўскі, чацвертае — тав. Клеменціноўскі, пятае—тав. Ольян.

Затым майстар тав. Верасаў зрабіў даклад аб выніках 12 шахматнага чэмпіяната СССР.

27 кастрычніка ў Беластоцкім Доме Чырвонай Арміі тав. Верасаў даў сеанс адначасовай ігры на 40 дошках. Майстар Верасаў выйграў 29 партый і прайграў 4. 7 партый закончыліся ўнічыю. Выйгралі партыі ў тав. Верасава шахматысты тт. Яновіч, Дзякоўскі, Бышко і Розенбаум. Звялі партыі ўнічыю: сакратар Беластоцкага абкома КП(б)Б тав. Сямёнаў, тт. Бакер, маёр Башкін і іншыя.

М. Бракер.

Рэспубліканскія спаборніцтвы БССР па французскай барацьбе

У Беластоку ў памяшканні тэатра «Палас» пачаліся сустрэчы на каманднае першынства БССР па французскай барацьбе. У спаборніцтвах прымаюць удзел каманды барцоў буйнейшых гарадоў рэспублікі—Мінска, Беластока, Гомеля, Віцебска, Магілева, Баранавіч і іншых. Усяго ў турніры выступаюць 80 чалавек, сярод іх майстры спорту СССР тт. Мірскі, І. Есеlевіч, чэмпіёны БССР Г. Есеlевіч, Сарокін, Бутвілоўскі, браты Чудіцкія, маладзейшыя барцы рэспублікі Майзэльс, Школьнік, Хаванскі і іншыя.

Турнір працягнецца чатыры дні. За гэты час будзе праведзена каля 200 сустрэч. Першынства ў турніры заваюе тая з камандаў, якая выйграе больш сустрэч у сваіх праціўнікаў.

Каманда-пераможца будзе ўзнагароджана пераходным прызам рэспубліканскага камітэта па справах фізкультуры і спорту пры СНК БССР, а ўдзельнікі гэтай каманды—граматамі камітэта.

П. Рамашкевіч,
інспектар па цяжкай атлетыцы камітэта па справах фізкультуры і спорту пры СНК БССР.

ПАПРАЎКА

У паведамленні ТАСС «Мерапрыемствы савецкага ўрада па прадухіленню занясення чумы з Маньчжурыі ў СССР», надрукаваным у нумары 251 нашай газеты ад 29 кастрычніка гэтага года, намі допушчана недакладнасць. Другі абзац трэба чытаць у наступнай рэдакцыі:

«1. Устанавіць карантын на чыгуначных станцыях Адпор і Пагранічная, а таксама ў партах Уладзівастоцкім і Нікалаеўску-на-Амуры для ўсіх асоб, якія прыбываюць з Маньчжурыі і з партоў Расіна, Сейсіна і іншых пунктаў Карэі».

Нам. адказнага рэдактара **Г. М. КУЗНЕЦОЎ.**

Адрас рэдакцыі: БССР, г. Беласток, будынак аблвыканкома. Тэлефоны: адказнага рэдактара—17-52, адказнага сакратара—49, аддзелаў прапаганды і партыйнага—16-10, эканамічнага аддзела—праз камутатар аблвыканкома, № 23, аддзел пісем—праз камутатар аблвыканкома, № 22. Выдавецтва і бухгалтэрыя—14-32.

УБ.—85. Тыраж — 10.000 экз. Друкарня Беластокдрук